

Bemannings situasjonen på Lunner omsorgssenter (Los)

Åpent brev til ordfører Anders Larmerud, rådmann Tore Molstad Andresen og kommunestyrerepresentantene i Lunner kommune

På årsmøtet i Pårørende-/venneforeningen ved Los var det enighet om å skrive et brev til ordføreren, rådmannen og kommunestyrerepresentantene for å belyse konsekvensene av nedskjæringen av bemanningen ved omsorgssenteret.

Mye er svært bra innenfor Pleie- og omsorgstjenestene i Lunner kommune. Vi har en god hjemmetjenesteordning og et pent og trivelig omsorgssenter med et dyktig personale på alle plan. Vi har mye å være takknemlige for i vår kommune.

Vi kan likevel ikke la være å gjøre oss noen betraktninger over egne observasjoner når det gjelder bemanningen på Lunner omsorgssenter.

Vi vet alle at beboerne på omsorgssenteret er i en fase av livet og i en tilstand hvor de trenger mye pleie og omsorg. Belegget og sykdomsbelastningen i avdelingene vil variere noe, men i all hovedsak er det mye tung pleie og alltid et stort behov for omsorg. Dette er arbeids- og tidkrevende oppgaver som det kun er mulig å utføre med et visst antall pleiere på vakt. Personalet gjør en svært god og samvittighetsfull innsats ut fra sine rammer, men det er umulig for dem å strekke til når arbeidsbelastningen og tidspresset er så stort som det er på Los.

Det er stadig observert situasjoner for beboerne og personalet som er uholdbare i lengden. Når det er så minimalt med pleiere på vakt på avdelingene, skal det mye til å ha oversikt over alt som skjer. Det er observert pasienter i svært hjelpetrengende situasjoner, som må vente lenge fordi pleierne er opptatt på et annet rom og nødvendigvis ikke hører klokkene eller andre signaler som varslers om behov for hjelp, forvirrede pasienter som leiter etter rommet sitt, eller som strir med andre uløste problemer. Dette skaper vanskelige og utrygge situasjoner for medpasientene. Når bemanningen er så lav, blir systemet svært sårbart, og i en kritisk situasjon er det ingenting å gå på. Dette går utover både beboerne og personalet, og også de pårørende. Vi er bekymret for våre gamle og syke familiemedlemmer.

De fleste av beboerne har vanskelig for å gi uttrykk for sin egen situasjon, og de er helt avhengig av personalet for å få tilfredsstilt alle sine behov. Det tar nødvendigvis mye tid, og det krever kunnskap å observere/tolke beboernes behov og å hjelpe dem med disse. Vårt inntrykk er at den faste bemanningen er for lav og at "innkalling" av personale skjer svært hyppig. Det er flott at noen kan stille på kort varsel, men for beboerne blir det svært mange å forholde seg til, og det er slitsomt og føles utrygt fordi personalet på vakt ikke kjenner deres diagnose og behov godt nok. I parentes bemerket må det være meget frustrerende kun å ha en lav prosent som fast stilling, men stadig bli tilkalt som vikar.

Det oppleves at terskelen for å få legehjelp er høy. Pårørende, som har vært på besøk både fredag og søndag i løpet av helgen, har registrert sykdom hos sine og uttrykt ønske om lege, men fått til svar at tilsynslegen kommer tirsdag. Det er uheldig at gamle og svake mennesker skal vente så lenge før en eventuell behandling blir satt i gang. Ved akutt behov har det tatt svært lang tid før lege har kommet. Dette har påført pasienten store lidelser. Vi beklager også at de faste legetimene er skåret ned ved Los.

Det er generelt et stort savn at fysioterapitilbudet ved Los er skåret ned. Dette er et godt tilbud for å minske smerter ved stivhet og brudd og for å rehabilitere beboerne. Dessuten er det et fint bidrag til litt sosial stimulans og et hyggelig avbrekk i hverdagen. Personalet skal dermed også ta seg av opptrening av pasientene. Det sier seg selv at det kan bli lite prioritert i en så presset arbeidssituasjon.

Aktivitetstilbudet, som mange beboere har stor glede av, er også redusert. Dette beklager vi sterkt. Det er viktig å ha noe fast å gå til som gir adspredelse og oppmuntring i det daglige, og som stimulerer til litt aktivitet.

Det er heller ingen tvil om at nedskjæringen av personale går ut over den psykososiale omsorgen som pasientene trenger. Mange beboere blir sittende mye alene med sine tanker og bekymringer, og mange har angst som de kunne trengt personale til å hjelpe seg å bearbeide. En person som hadde litt tid til å lytte og en hånd å holde i, ville gitt mange en lettere hverdag og en høyere livskvalitet. Noe så enkelt som "å bli sett" og å få litt oppmerksomhet er et menneskelig behov. Det er ingen forskjell på beboerne på omsorgssenteret og oss andre i bygda. De har sine tanker, følelser, meninger og rettigheter akkurat som oss, den eneste forskjellen er at de fleste som bor på Los har levd et lengre liv.

Det er først og fremst nærvær og kommunikasjon med personale og selvfølgelig pårørende og andre besøkende, som gir beboerne på et sykehjem et godt og verdig liv. Beboerne, som har igjen liten evne til å kommunisere, har i liten grad glede av å bli plassert sammen med medpasienter foran en tv eller i ei dagligstue uten personale til stede. Det som beboerne opplever som hyggelig, er at personalet har tid til å sette seg ned og samtale med dem, gi dem en klapp på skuldra, en oppmuntring eller en god klem.

Med den reduksjonen i bemanningen som har blitt gjennomført på Los både i forbindelse med omorganiseringen høsten 2007 og også inneværende år, sier det seg selv at det er umulig for personalet å få tilstrekkelig tid til psykososial pleie av beboerne. Pleierne har meget hektiske vakter, og de har mer enn nok med å prøve å dekke beboernes fysiske behov. Beboerne venter ofte urimelig lenge før de får hjelp til toalettbesøk eller legging. Det paradoksale i dette er også at beboerne som kommer inn på omsorgssenteret i dag er sykere enn tidligere, men det er færre til å pleie dem. Vi er på grensen til å kalle forholdene på Los uverdige, og vi synes det er trist å registrere at omsorgssenteret mer blir en oppbevaringsplass for våre nærmeste, enn et godt hjem for dem i deres siste del av livet.

Bemanningen generelt er for lav på Lunner omsorgssenter, men spesielt vil vi bemerke bemanningssituasjonen på Nordstua og Korttidsavdelingen. Kun ett personale til 11 beboere på Nordstua er for lite. Som en konsekvens av dette ble en dusj og hårvask pr uke, redusert til en dusj og hårvask annenhver uke. Hvem føler seg vel med det? Beboerne der skal "klare seg selv", men vi vil se den beboer på et sykehjem som er i god nok form til å klare seg selv. Dessuten har også disse beboerne behov for å føle trygghet, få besøk av personale på rommet sitt for å få litt trøst, omsorg eller oppklare problemer som de strir med. Bemanningssituasjonen på Korttidsavdelingen ser også ut til å være prekær. Her er det pasienter som kommer rett fra sykehus, pasienter som kommer inn på Los for en periode til rehabilitering, forvirrede pasienter eller sågar døende pasienter. At personalet på denne

avdelingen har så tilmålt tid, er helt uhørt. Nettopp på en slik avdeling burde det være god bemanning for å gi pasientene en mulighet til å komme seg igjen eller en trygg og verdig terminalpleie for de som er i den fasen av livet.

Vi vil gi all honnør til de ansatte på Los som daglig føler på kroppen hva "Balanse 2010" innebærer. Vi har inntrykk av at det meste innenfor kommunen nå handler om sparing og økonomi. Men er det god økonomi på sikt å slite ut de ansatte som gjør en så god innsats i helsesektoren for Lunner kommune? Hvem blir igjen til å stelle våre kjære gamle og syke dersom det faste personalet slites ut? Vi er også kjent med at flere sykepleiere ved Los er sykmeldt for tiden. Hva dette skyldes vet vi ikke, men kan det være utmattelse og følelse av å komme til kort i arbeidssituasjonen? Et annet viktig moment er hvilke signaler gir dette til rekrutteringssituasjonen innen for pleie- og omsorg? Kan vi vente at helsearbeidere søker seg til omsorgssenteret når de ser hvilken arbeidsbelastning dette innebærer? Behovet for personale i pleie – og helsesektoren blir svært stort fremover. Vi tror heller ikke kravene som blir stilt til pleie og omsorg vil bli mindre heretter. Beboerne på omsorgssenteret i dag er nok lite kravstore i forhold til hva kommende generasjoner blir!

Det er vårt inntrykk at personalet på alle plan på Los er svært lojale mot de politiske vedtak og målene som er satt for "Balanse 2010". Det er bra og slik skal det være. Vårt spørsmål er om lojaliteten går for langt? Blir personalet på "gulvet" hørt og tatt tilstrekkelig hensyn til? Har kommuneadministrasjonen oversikt over avvik på de ulike avdelingene og i så fall blir dette fulgt opp og eventuelt forbedret?

Pårørende-/venneforeningen ser det som sin oppgave å formidle hvordan forholdene er på Los, både for beboerne og personalet. Det er en kjensgjerning at beboerne er helt prisgitt personalet for å få den pleie og omsorg de trenger.

Vi vil på det sterkeste anmode ordføreren, rådmannen og kommunestyret om å ta en ny vurdering av sparetiltakene på Lunner omsorgssenter. Vi ser fram til å få et svar på dette brevet, gjerne innen 15.mai d.å., og eventuelt et møte med politisk og administrativ ledelse i kommunen.

Et enstemmig styre i Pårørende- /venneforeningen ved Los står bak dette brevet.

**Ester Haga (sign.), Inger Sørensen (sign.), Nils Stenerud (sign.), Kari Blisten (sign.),
Tore Hennie (sign.), Trond Frøisli (sign.), Geir Berge (sign.), Torill Johnsen (sign.),
Håvard Stensrud (sign.), Vigdis Linnerud (sign.), Sissel Kjørven (sign.), Karen Hagen (sign.)
og Inger Helene Frøislie Lunner**

Med hilsen for styret

Inger Helene Frøislie Lunner
Inger Helene Frøislie Lunner (sekretær)

Kopi av brevet sendes til: Ledelsen ved Los, Tillitsvalgte ved Los, Lunner eldreråd